

Še boljše pa je narediti sadišče kar v gozdu na kaki planjavi; in to zato, ker se sadike poprej privadijo zemlje, v kateri bodo presajene rastle, in pa zraka; tudi se veliko raje primejo, kedar se presajajo. Presajati pa se morajo vselej.

Na sadišču, ki meri en štirjašk seženj, izraste sadik toliko, da se more ž njimi obsaditi planjava do celega oral (joha) velika.

Sadišče za hraste mora imeti bolj globoko in rahlo zemljo.

Hojevega semena in bukevega ne kaže sejati v sadišča, ker sadike hojeve in bukeve ni mogoče s pridom presajati na planjave; to drevje se le zaredi pod starim drevjem.

Sadišča so silno potrebna pri večih gozdih in tudi pri malih, in še celó pri taci, v katerih so že vse planjave dobro obsejane ali zasajene; kajti vsako leto pogine tu in tam kaka sadika, katero je treba nadomestiti z drugo. Saj še celó pri zelnikih se morajo zelne sadike nadomestiti z drugimi, ker se nikdar ne primejo vse o prvem posajene ter vselej nekatere poginejo.

Če se hočejo sadike drugo ali tretjo spomlad presajati v gozd iz sadišča, ktero je bilo na vrtu ali deleč od gozda, naj se sadike v večih šopkih izrujejo iz zemlje, da se jih bo več prstí držalo, položé naj se na to varno v kak košek, da solnce ne pride do korenin in jih ne posuši, in potem naj se posadí na mesto, na katerem imajo rasti. Sadé naj se bolj gosto, da bodo lepo ravno na kviško rastle. Na redko posajene sadike rastejo le v veje in ostanejo nizke.

Dobro je tudi, da se drevje, ktero rado skupaj raste, pri presajanju nameša, postavimo, hoja in bukev, bor in smreka, bor in hrast, bukev in brst, smreka in mecesen, bor in mecesen. Dobro je tudi namešati drevje takó, da pride k drevju, ktero je počasne rasti, tako drevje, ki raste prav naglo. Drevje nagle rasti služi v to, da unemu dela senco in mu je v zatišje, potem pa se poseka, ko uno ne potrebuje več sence in zatišja. Na priliko, k smreki, posajeni v peščena tla, dobro je pridjati bor; in bor, ko zraste kaci 6 ali več čevljev visok, se poseka, smreka pa se pusti.

Listnato drevje, to je, bukev, brest, jesen, javor, hrast itd., mora že dobro odraslo biti, ko se presaja; ne škoduje, če se mu pri presajanju korenike in veje nekoliko prirežejo. Če se listnata drevesca presadijo na planjavo, mora se jim dati kolec, k kteremu se privežejo, da drevesca veter ne omaja in da tako drevesce ne pogine.

O govedarstvu.

Spisal Blaž Pernišek.

Akoravno sem že po treh slovenskih časnikih pisal o govedarstvu s posebno pozornostjo na Muriško in Labodniško pleme, vendar še ponavljam to stvar, ker je za našo bodočnost velike velike važnosti. Mi Slovenci se moramo gmotno dobro podkovati, da bomo duševno in v državljskem smislu bolje stali nego stojimo. Ako pa hoče naš narod ta korak storiti in doseči svoj namen, mora se posluževati naš kmetovalec, ki je podlaga vsega narodnega gibanja, najboljših sredstev. Jaz pravim: kar je človeku desna roka, to je posestvu govedo. Dokazovanja za to ni treba. Da pa more dobivati kmetovalec od svojih goved več koristi, imeti mora za to goveda najboljših in za-nj najprimerniših rodov, koja mora tudi umno izrejevati.

Za naše srednje hribe po Slovenskem je najboljšo govedo Muriškega rodú; za ravnine in doline naše pa je najizvrstniše govedo Labodniškega rodú.

Jako težko bi bilo dobiti govedo, čegar lastnosti bi bile harmonično na tako visoki stopinji, kakor je živinče Muriško. Ta siva živina, koje koža pod dlako je le črna, je izvrstna za vožnjo, v čemur jo le Ogerska goveda utegnejo prekositi. Muriško govedo gre kakor jelen in se ne boji niti klanca niti kamenitega pota, ker je jako trdnih nog. Mleko Muriške krave je jako mastno in ga daje na dan po čez 6 pintov (bokalov). Ješča je tudi zeló ta živina, le da hoče sladko pašo, ki tudi sme biti včasih gola slama. Meso daje ta živina prav dobro: lojevo in ne prekoščeno. Gledé barve je še pomniti: da Muriškemu govedu sta rogova le bela, krogla, lepo, naprej, gori, narazen in nazaj zavita, njuna špica, kakor tudi žima in parklji pa črne barve. Navadno je okoli smrčka in oči belo to živinče. Te živine je na Štajarskem največ, posebno pa ob rečici Murici, ki teče v Muro.

Drugo tudi Štajersko najboljšo govedo je Labodniškega rodú. To je toraj najboljši izraz slovenski za to pleme, ker se izpeljuje od besede Labodnica, katera znači reko na Štajarskem. Obdržimo toraj to ime mesti onega, kojega obrazimo od besede Marijin dvor, kajti ni gotovo, da bi bila ta vas zibel temu rodu, nego Labodniška dolina. To govedo ima najboljšo meso, vse preraseno z lojem in je le malo koščeno. Prav mastnega mleka daje Labodniška krava po čez na dan 8 pintov (bokalov). Zaklano govedo tega rodú tehta 8—10 centov. Ono je zadovoljno tudi s kislo pašo, le veliko je more biti. Posebna prednost te živine je pa tudi ta, da doraste za leto preje, nego govedo ostalih rodov. Ker je pa tudi mehkonoga ta živina, gotovo je le za nižave, koder so mehkejši potje in kisla paša. — Dlaka tej živini je le pšenična, kakor skorja belega kruha, čisto tudi bela. Koža pod dlako jej je mesene barve, špici rogov in parklji so le rumeni, žima belkasta. — Labodniški rod sem tudi nasvetoval za Ljutomerške nižave. In ker so Ljutomerčani jako napredovalni, upati je brze reformacije v govedarstvu.

Tisti, kateri dobivate od države goveda ali je na lastne stroške kupujete, da bi se vam zasejala živina naroda čiste, žlahne krvi, pazite tedaj dobro, katero teh dveh plemen je za vaše kraje! To se dandanes sploh prezira — zaradi nevednosti.

Prosim vas, kmetovalci! nikar ne segajte po govedih tujih rodov! Nekteri hočejo le Švicarje imeti v hlevu, akoravno niso te krave — za nič za molžo in mesar se tudi ogiblje Švicarskega vola, ker ima trdo, nelojeno, in jako koščeno meso; le za delo moremo hvaliti Švicarje. Drugi pa zopet: „le holandska goveda, te krave dajó obilo mleka“ (!) To je res, a premisli tudi, kako pa je vodeno mleko od holandskih krav; primešaj vode mleku Muriške ali Labodniške krave, pa ga imaš potem na dan tudi 10 bokalov od ene krave, kolikor ga dobivaš baš od holandskih. Pa kako moraš streči Holandskim kravam! Gotovo je: da čez lepo Štajersko Muriško in Labodniško govedo za nas goveje živine — ni.

Naznanilo.

Kje dobro žveplo dobodo vinoreciji za žvepljenje trt.

V „Gosp. Listu“ se bere sledeče naznanilo:

„Zdaj se vže gotovo povsod pripoznava, da je žveplo edini zdatni pripomoček zoper trtno bolezen; a ono se rabi samo tedaj z zanesljivo dobrim vspehom, kedar je dobre sorte in prav drobno zmleto. Tola skušnje zadnjih let nas učé, da so začeli posamesni prodajalci ne le samo na sebi slabo blago prodajati,